

Найважливішим є, звісно, підручник, від якості якого залежить сприйняття студентом основного навчального матеріалу.

У наш час на ринку підручників наявно багато таких, які мають інтерактивні характеристики, наприклад «реагують» на рівень засвоєння читачем навчального матеріалу і тим самим сприяють підвищенню результативності навчання. Досягається це за рахунок вбудованих комп'ютерних програм.

Для підвищення результативності навчання студентів (перш за все заочної форми) пропонуємо залучити спеціалістів-програмістів, за допомогою яких створити підручники з додатковими можливостями:

1) переходу до більш складної теми тільки при достатньому рівні засвоєння попередньої, базової теми (це контролюється за допомогою відповідей на тести і вбудованої програми, яка при рівні засвоєння матеріалу менше 60% повертатиме студента до попередньої теми, а бажано – до тих самих пунктів, які він не засвоїв);

2) наявності схем і таблиць, графіків тощо, які розгортаються поступово, протягом декількох секунд, і це надає можливість студенту більш ефективно використовувати зорову пам'ять (а вона, як відомо, у більшості людей є основною);

3) можливості самоперевірки набутих знань з усього курсу за допомогою тестів (для цього необхідно буде дещо збільшити банк тестів з дисципліни).

Звісно, зробити такі підручники з усіх дисциплін, хоча б з профільних – це справа не одного року, це потребуватиме колосальної праці як викладачів з удосконалення своїх навчальних курсів, так і програмістів.

Такі підручники можуть створити підґрунтя для запровадження в УкрДАЗТ дистанційної форми навчання, як такої, що вже наявна у багатьох ВНЗ і сприятиме підвищенню конкурентоспроможності наших випускників на ринку праці, збільшенню набору студентів та підвищенню рейтингу нашого ВНЗ.

*О.М. Полякова,
О.В. Шраменко*

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

На шляху модернізації української вищої освіти однією з головних задач є формування спеціаліста, який відповідає вимогам динамічного розвитку суспільства, здатного творчо мислити, орієнтуватися в мінливих умовах і приймати ефективні рішення. Усе це в цілому відображає тенденцію підвищення якості вищої професійної освіти в Україні.

Експерти і студенти згодні з думкою, що сучасні реформи у сфері освіти швидше не сприяють підвищенню її якості.

ВНЗ діє в конкурентному середовищі, що безперервно розвивається. Конкурентоспроможність ВНЗ багато в чому визначається функціонуванням і поліпшенням чотирьох взаємозв'язаних елементів:

- здатність задовольняти споживачів (зовнішня якість);
- зниження витрат і задоволення працівників (внутрішня якість);
- розроблення і комерціалізація інновацій;
- управління об'єктами інтелектуальної власності.

Оскільки об'єктом навчання завжди є особистість (вона знаходиться на вході і виході освітнього процесу), результат навчання фіксується у вигляді комплексної зміни особистості, що належать до її здатності зайняти певну соціальну, виробничу і економічну нішу в якості виробника і споживача. Підвищення конкурентоспроможності ВНЗ пов'язане з його здатністю задовольняти наявні і передбачувані вимоги споживачів, вивчення яких повинне стати виділеним напрямом діяльності навчального закладу.

Довгий час основними критеріями ефективності роботи ВНЗ були інтегральні кількісні показники, пов'язані з кількістю студентів, викладачів з науковими ступенями, опублікованих робіт і т. д. З середини 1960-х років світова система ринкової економіки стала перебудовуватися на інші принципи управління, в основу яких належало поняття якості, причому в широкому значенні цього слова.

Поняття "якість" багатовимірне, а аналіз суті цього терміну для галузі освіти вимагає уточнення і детального вивчення. Якість освіти пов'язана із загальним розвитком і поліпшенням науково-освітньо-виробничого потенціалу ВНЗ, особлива увага повинна приділятися формуванню інноваційного середовища освітніх процесів з метою створення освітніх послуг з новою конкурентоспроможною якістю.

Якість має бути вимірною, причому стандарти освіти не дають основи для побудови кваліметричної системи ВНЗ. Створення нормативно-методичної бази для оцінки ефективності процесу навчання, середовища навчання є найважливішим завданням ВНЗ на найближчий час.

Система управління якістю освіти у ВНЗ повинна складатися з чотирьох взаємозв'язаних підсистем:

- планування якості - завдання параметрів процесу;
- забезпечення якості - завдання області регулювання процесу;
- контроль якості - процес має бути вимірний;
- поліпшення якості - процес має бути поліпшений.

Зміст якості освіти має бути сформульований і вимірний навчальним закладом самостійно з урахуванням свого положення на регіональному, українському і міжнародному ринках. Причому фокус на викладача як на основного носія якості є необхідною умовою створення і функціонування внутрішньої системи управління якістю ВНЗ.